

Lieta C-451/08

Helmut Müller GmbH

pret

Bundesanstalt für Immobilienaufgaben

(*Oberlandesgericht Düsseldorf* lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras — Būvdarbu publiskā iepirkuma līgumi — Jēdziens — Publisko tiesību iestādes veikta tāda zemes gabala pārdošana, kurā ieguvējs vēlāk ir paredzējis veikt būvdarbus — Būvdarbi, kas atbilst pašvaldības noteiktajiem pilsēt būvniecības attīstības mērķiem

Ģenerāladvokāta P. Mengoci [<i>P. Mengozzi</i>] secinājumi, sniegti 2009. gada 17. novembrī	I - 2678
Tiesas (trešā palāta) 2010. gada 25. marta spriedums	I - 2707

Sprieduma kopsavilkums

1. *Tiesību aktu tuvināšana — Būvdarbu, piegādes un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras — Direktīva 2004/18 — Būvdarbu publiskā iepirkuma līgumi — Jēdziens*
(*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18 1. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkts*)

2. *Tiesību aktu tuvināšana — Būvdarbu, piegādes un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras — Direktīva 2004/18 — Būvdarbu publiskā iepirkuma līgumi — Jēdziens*
(*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18 1. panta 2. punkta b) apakšpunkts*)
3. *Tiesību aktu tuvināšana — Būvdarbu, piegādes un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras — Direktīva 2004/18 — Būvdarbu publiskā iepirkuma līgumi — Jēdziens — Līgumslēdzēja iestādes norādītās prasības — Jēdziens*
(*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18 1. panta 2. punkta b) apakšpunkts*)
4. *Tiesību aktu tuvināšana — Būvdarbu, piegādes un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras — Direktīva 2004/18 — Būvdarbu koncesija — Jēdziens*
(*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18 1. panta 3. punkts*)
5. *Tiesību aktu tuvināšana — Būvdarbu, piegādes un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras — Direktīva 2004/18 — Piemērošanas joma*
(*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18 1. panta 2. punkta a) apakšpunkts*)

1. Jēdziens “būvdarbu publiskā iepirkuma līgumi” Direktīvas 2004/18 par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu [būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu, piegādes publiskā iepirkuma līgumu un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu] slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, 1. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē neprasa, lai būvdarbi, kuri ir līguma priekšmets, materiālā vai fiziskā nozīmē tiktu veikti līgumslēdzēja iestādes labā, ja šie būvdarbi tiek veikti šīs iestādes tiešu ekonomisko interešu nolūkā. Šī nosacījuma izpildi nevar nodrošināt ar to, ka attiecīgā iestāde īsteno regulējuma pieņemšanas kompetenci pilsēt būvniecības jomā.

iepirkuma līgumi ir finansiāli līgumi, kurus noslēdz rakstveidā. Līguma atlīdzības raksturs norāda uz to, ka līgumslēdzēja iestāde, kas ir noslēgusi būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu, pamatojoties uz to, saņem pakalpojumu par noteiktu samaksu. Šis pakalpojums ir to būvju būvniecība, ko līgumslēdzēja iestāde vēlas saņemt.

Šajā ziņā jēdziena “būvdarbu publiskā iepirkuma līgumi” Direktīvas 2004/18 1. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē pamatā ir prasība, ka būvdarbi, kas ir līguma priekšmets, ir jāveic līgumslēdzēja iestādes tiešu ekonomisku interešu nolūkā, bet tomēr netiek prasīts, lai pakalpojums

Saskaņā ar Direktīvas 2004/18 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu publiskā

būtu tāds, kura rezultātā tiek iegādāts materiālais vai fiziskais īpašums.

Tomēr kompetences pilsētplānošanas jomā, ar kuru paredzēts apmierināt vispārējās intereses, īstenošanas mērķis nav iegūt līgumtiesisku pakalpojumu vai apmierināt līgumslēdzēja iestādes tiešu ekonomisko interesi, kā tas noteikts Direktīvas 2004/18 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā.

(sal. ar 45., 48., 54., 57. un 58. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

2. Jēdziena “būvdarbu publiskā iepirkuma līgumi” Direktīvas 2004/18 par to, kā koordinēt būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu, piegādes publiskā iepirkuma līgumu un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru 1. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē pamatā ir prasība, lai būvdarbus, kas ir līguma priekšmets, tieši vai netieši veic uzņēmējs, un šī pienākuma izpildi var pieprasīt, ceļot prasību tiesā saskaņā ar valsts tiesībām.

Atlīdzības līguma gadījumā būvdarbu publiskā iepirkuma līguma jēdziens

paredz, ka uzņēmējs apņemas sniegt pakalpojumu, kas ir līguma priekšmets, saņemot par to atlīdzību. Tā kā no līguma izrietošie pienākumi ir juridiski saistoši, ir jābūt iespējai prasīt to izpildi, ceļot prasību tiesā. Ja Savienības tiesībās attiecīgs tiesiskais regulējums nav paredzēts, tad, ievērojot procesuālās autonomijas principu, šo pienākumu izpilde tiek regulēta saskaņā ar valsts tiesībām

(sal. ar 60., 62. un 63. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)

3. Saskaņā ar Direktīvas 2004/18 par to, kā koordinēt būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu, piegādes publiskā iepirkuma līgumu un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru 1. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto trešo variantu “līgumslēdzēja iestādes norādītās prasības” nenozīmē tikai to, ka valsts iestāde ir izskatījusi atsevišķus tai iesniegtos būvniecības plānus vai pieņēmusi lēmumu, īstenojot savu kompetenci pilsēt būvniecības regulējuma pieņemšanas jomā.

Lai varētu atzīt, ka līgumslēdzēja iestāde ir norādījusi savas prasības saskaņā ar šo noteikumu, tai bija jāveic pasākumi

nolūkā definēt būves veidu vai vismaz izšķiroši jāietekmē tās dizainprojekts.

darbības subjektam ir tiesības izmantot viņa īpašumā esošo zemes gabalu, valsts iestāde principā nevar piešķirt koncesiju attiecībā uz šī zemes gabala izmantošanu.

(sal. ar 67.–69. punktu un rezolutīvās daļas 3) punktu)

4. Kad valsts iestāde pārdod zemes gabalu, uz kura ieguvējs vēlāk ir paredzējis veikt būvdarbus, kas atbilst pašvaldības noteiktajiem pilsēt būvniecības attīstības mērķiem, nevar uzskatīt, ka pastāv būvdarbu koncesija Direktīvas 2004/18 par to, kā koordinēt būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu, piegādes publiskā iepirkuma līgumu un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru 1. panta 3. punkta izpratnē.

Lai līgumslēdzēja iestāde varētu otrai līguma pusei nodot tiesības izmantot būvi saskaņā ar šo noteikumu, šai līgumslēdzējai iestādei ir jābūt iespējai izmantot šo būvi. Tā tas parasti nav, ja vienīgais pamats, uz kura rodas izmantošanas tiesības, izriet no attiecīgā saimnieciskās darbības subjekta īpašumtiesībām.

Turklāt būtiska koncesijas sastāvdaļa ir tas, ka koncesionārs pats uzņemas galveno ekonomisko risku vai katrā ziņā būtisku ar pārvaldību saistīto risku. Šajā ziņā risks, kas varētu būt saistīts ar nedrošību, kāda saimnieciskās darbības subjektam pastāv saistībā ar to, vai attiecīgās pašvaldības pilsēt plānošanas dienests apstiprinās tā projektus, ir saistīts ar līgumslēdzēja iestādes kompetenci pieņemt regulējumu pilsēt plānošanas jomā, nevis ar līgumtiesiskajām attiecībām, kas izriet no koncesijas. Līdz ar to risks nav saistīts ar izmantošanu.

Katrā ziņā saistībā ar koncesiju ilgumu pastāv vairāki būtiski iemesli, tostarp konkurences nodrošināšana, kas liecina, ka koncesiju piešķiršana uz nenoteiktu laiku ir pretrunā Savienības tiesību sistēmai.

(sal. ar 72.–80. punktu un rezolutīvās daļas 4) punktu)

Zemes gabala īpašniekam faktiski ir tiesības izmantot šo zemes gabalu, ievērojot piemērojamos tiesību noteikumus. Līdz pat brīdim, kamēr saimnieciskās

5. Direktīvas 2004/18 par to, kā koordinēt būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu,

piegādes publiskā iepirkuma līgumu un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru noteikumi nav piemērojami situācijā, kad viena valsts iestāde pārdod zemes gabalu uzņēmumam, bet otram valsts iestādei attiecībā uz šo zemes gabalu ir nodoms izsludināt būvdarbu publiskā iepirkuma procedūru, lai gan tā formāli vēl nav nolēmusi izsludināt šī līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, un kad neviena no valsts iestādēm, ne arī attiecīgais uzņēmums nav šajā ziņā uzņēmušies juridiski saistošus pienākumus.

ir piemērojama tādai līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrai, kas tiek veikta divos posmos un kuras ietvaros tiek pārdots zemes gabals, kurš pēc tam kļūst par būvdarbu publiskā iepirkuma līguma priekšmetu, uzskatot šīs darbības par vienotu veselumu, tomēr nodomi veikt publisko iepirkumu vien nav uzskatāmi par saistošiem pienākumiem, un ar tiem nekādi nevar izpildīt prasību par to, ka līgumam ir jābūt rakstiskā veidā, kas ir būtiska publiskā iepirkuma līgumu Direktīvas 2004/18 1. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē sastāvdaļa.

Kaut arī būtu pareizi jau no paša sākuma neizslēgt iespēju, ka Direktīva 2004/18

(sal. ar 82., 84., 88. un 89. punktu un rezolūtvās daļas 5) punktu)